

חוזר מינהל הרפואה

חוזר מס': 16/2013

י"א תמוז, תשע"ג
19 יוני, 2013

תיק מס': 3/2/3/1

אל: מנהלי בתי החולים הכלליים
מנהלי מחלקות נשים ויולדות
מנהלי מחלקות יילודים וטיפול נמרץ ביילוד

הנדון: עידוד ההנקה בבתי החולים
סימוכין: חוזרנו מס': 60/2001 מיום: 04.09.01;
חוזרנו מס': 60/2003 מיום: 28.07.2003;
חוזרנו מס': 19/2012 מיום: 01.07.2012

הננו להביא בזאת לידיעתכם נוסח חוזר בנושא שבנדון המחליף ומעדכן את החוזרים שבסימוכין.

1. כללי:

חלב אם הוא המזון המיטבי לתינוק בשל תרומתו להתפתחות ולגדילה, למניעת מחלות זיהומיות ולקשר אם-תינוק. משרד הבריאות ממליץ על ההנקה כהזנה הבלעדית לתינוק למשך ששת החודשים הראשונים לחייו, והנקה עם תוספות מזון עד גיל שנה ויותר.

2. מטרה:

הבטחת עידוד הנקה ליולדות ע"י צוות ביה"ח.

3. הנחיות:

3.1. יש לאסור חלוקת כל שי ממותג ליולדת בביה"ח או באמצעותו בכלל זה תרכובות מזון לתינוקות (תמ"ל), בקבוקים, מזון לתינוקות, תה, חליטות, קופונים ומתנות.

3.2. חל איסור לפרסום תרכובות מזון לתינוקות במוסדות בריאות.

3.3. מומלץ לעודד, לתמוך ולהגן על ההנקה באמצעות הצעדים הבאים:

(Baby Friendly Hospital Initiative WHO, 1992):

- 3.3.1. מדיניות הנקה כתובה בבית החולים, המועברת באופן שגרתי לצוות העובדים;
- 3.3.2. הקניית כלים ליישום מדיניות ההנקה לצוות הבריאותי;
- 3.3.3. יידוע כל אשה באופן ישיר או באמצעות עלונים וכרזות על יתרונות ההנקה וכיצד לבצעה;
- 3.3.4. סיוע ליולדת להתחיל בהנקה תוך חצי שעה מהלידה;
- 3.3.5. הדרכת אימהות כיצד להיניק וכיצד לשמר הנקה (באמצעות שאיבת חלב אם), גם כאשר עליהן להיפרד מתינוקן;
- 3.3.6. מתן חלב אם בלבד לתינוק ומניעת כל מזון אחר או מים, אלא אם קיימת הוריה רפואית או אחרת לכך;
- 3.3.7. קיום rooming in (ביות) של האם והתינוק למשך כל שעות היממה בעת שהותם בית החולים, לאמהות המעוניינות בכך;
- 3.3.8. עידוד הנקה על פי דרישת התינוק;
- 3.3.9. שימוש במוצץ: יש להימנע משימוש שגרתי במוצצים במחלקות ילודים. השימוש במוצץ יהיה מוגבל למצבים רפואיים ספציפיים, כגון הפחתת כאב, עידוד רפלקס המציצה בפגים. יש ליידע אימהות לתינוקות יונקים בריאים על החשיבות שבדחיית השימוש במוצץ עד למצב בו ההנקה מבוססת היטב (בדר"כ בסביבות 3-4 שבועות לאחר הלידה). יש להמליץ על השימוש במוצץ בזמן שינה בלבד, להבטחת סביבת שינה בטוחה ולמניעת מות בעריסה - Sudden Infant Death Syndrome.

4. מתן תמ"ל לילוד / פג:

- 4.1. קיום הוראת נגד רפואית להנקה, דהיינו סיכון רפואי לאם או לילוד שיגרם כתוצאה מההנקה.
- 4.2. האם בוחרת להזין את תינוקה בתמ"ל באופן מלא או חלקי, לאחר שקיבלה הסבר על יתרונות ההנקה ואופן הזנת התינוק. תיעוד ההדרכה ירשם בתיק היולדת.
- 4.3. האם אינה יכולה להניק מכל סיבה שהיא או שקיים צורך במתן תוספת להנקה האם.
- 4.4. איש צוות רפואי ראה לנכון להמליץ מסיבה רפואית ליולדת להשתמש בתמ"ל מסויים. במקרים אלו עליו לנמק ולציין זאת בגליון הרפואי של היולוד / פג.
- 4.5. בכל מקרה של התוויה למתן תמ"ל או נוזלים לילוד / פג תרשם ההתוויה בגליון הרפואי של היולוד / פג תוך ציון מפורש כי ניתן על כך הסבר ליולדת. ההנחיות התזונתיות יכללו את סוג התמ"ל שנבחר ע"י היולדת.

4.6. יש לאפשר להורי היילוד / פג לבחור את סוג התמ"ל המועדף עליהם מבין היצע של לפחות שתי תרכובות מזון לתינוק.

4.7. על כל בית חולים ליצור נוהל עבודה ברור וידוע לכל הצוות באשר לעידוד הנקה, מתן הכשרה לצוות הסיעודי, הפארארפואי והרפואי, על מנת להבטיח קיום הנחיות חוזר זה. הצגת נוהל כזה ואופן ביצועו יבדקו בבקורות משרד הבריאות.

הואילו להעביר תוכן חוזר זה לידיעת כל הנוגעים בדבר במוסדכם.

ב ב ר כ ה,

פרופ' ארנון אפק
ראש מינהל הרפואה

העתק : שר הבריאות
המנהל הכללי
המשנה למנהל הכללי
הנהלה מורחבת
מנהלי בתי החולים
מנהלי קופות החולים
מנהלי אגפים רפואיים, קופות החולים
קרפ"ר - צ.ה.ל
רע"ן רפואה - מקרפ"ר
קרפ"ר - שרות בתי הסוהר
קרפ"ר - משטרת ישראל
רכז הבריאות, אגף תקציבים - משרד הבריאות
יו"ר ההסתדרות הרפואית
יו"ר מועצה מדעית - ההסתדרות הרפואית
מנכ"ל החברה לניהול סיכונים ברפואה
בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי
ארכיון המדינה
מנכ"ל חברת ענבל

סימוכין : 34463813

כתובת אתר האינטרנט בו מפורסמים חוזרי מינהל הרפואה וחוזרי
מנכ"ל היא: - www.health.gov.il